

Naročnina doma na skü pni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din, ali z M. Listom, M. Ogračekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806.

NOVINI

SLOVENSKE KRAJINE

N Majstrova ul. 3. G. Milač Simon prof.

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol

MO

Maribor

oglasit uo...
više vsaka reč 1 D. 50 p.
Popust po dogovori.

Namen Novin je: 1) z zagovorom Pravice tolažiti Srce Jezusovo, i 2) z čistimi dohodki podpirati siromake Sv. Ivan Bosko, pomagaj nam oba doseči!

Naša dobrodelna kuhinja v Soboti.

Letos apr. 29., gda smo obhajali prvi svetek novoga svetnika, sv. Ivana Boska v Slov. Krajini, smo odprli dobrodelno kuhinjo. Odprli smo jo v Soboti, Križova 4, gde so se prvič naselili duhovni sinovje sv. Ivana Boska, toga velikoga ljubitelja i pomagača siromakov, predsem siromaške dece. Lepšega spomina bi težko najšli za to lepo slavnost, kak ravno uvekovečitev Svetnikove lübezni do siromakov v tistoj hiši, gde se je prvič začela vzgajati v Svetnikovem duhu naša mladina. To je začetek dobrodelne kuhinje. Povezan je te k najlepšim spominom. Sama ustanova prepotrebna, ar mamu predosta siromakov. Njeno prepotrebnot pa najbolje posvedoči že dozdej izkazana lübezen. Samo pet mesecov delajo požrtvuvalno, brezplačno, samo za boži lon pri toj dobrodelnoj kuhinji, sestre družbe sv. Križa, pa majo pokazati že najlepše sadove, ki jih je rodila njihova lübezen. V teh petih mesecaj so poleg vnoгих najcenejših malov po 2 Din. 50 par obed dale: brezplačno 152 obeda, 61 zajtrkov i 68 večerj, sküdno 281 malov. Zvün toga

36 krat vz-le na stan brezplačno siromaške delavke. Od toga pa niti ne gučimo, da so pazile na dekličke, pomagale deklam v raznih potrebčinaj tüdi brezplačno den za dnevom. V tak kratkom časi teliko dobroga so včino, keliko rož lübezni je precvelo, keliko svetlih dnevov v kmici sebičnosti i sovraštva se je prikazalo. Zakaj to pišemo? Lejko zato, ka bi reklamo delali? Lübezen ne potrebüje reklame. Pišemo od veselja. Pišemo od zahvalnosti. Pišemo puni z vüpanjom, ka tak lepo začeto delo bo najšlo pri našem dobrom lüdstvi i pri vseh, ki k nam prihajajo iz drüгих krajov, na razumevanje. S tem vüpanjom pišemo, ka si bo vsaki šteo za čast, ka ma Slov. Krajina tüdi srce, štero skrbi za siromake i ka Slov. Krajina ma tüdi takše prebivalce, šteri to lübeče srce opazijo, je občüdüjejo, je pohvalijo i je podpirajo. Dom sv. Frančiška v Soboti, Križova 4. je lübeče srce Slov. Krajine za siromake i vsaki, ki to lübeče srce opazi, je počastio najbolje sebe.

Nedelska šola.

Za krščansko stanovsko državo. 13.

Misel, ka püstiti dnešnjim kapitalistom, naj se njuv kapital obnavla i naj ga, ar njim ne prinaša novih dohodkov, dobiček, zapravijo, lepše povedano pomali prepüstijo družbi, je *popunoma nova*. Ali je tüdi katoliška, poštena? Je. Ar prijateli te misli ne vzemejo nikaj, kaj je ne njuvo. Istina, ka tüdi ne dajo vzeti to, kaj so stvorili siromaki, delavci.

Na ednom mestu smo že napisali, ka poznamo družino, ženo i moža, šteriva mata na Vogrskom srednje velko posestvo, okoli 800 plügov zemle. Lastnika že dosta let ne živita na Vogrskom. Njuv oskrbnik njima vsakši mesec pošle v inozemstvo nikelko jezerk i iz teh lepo, brezskrbno živeta brez toga, ka bi njuv kapital zgübo na vrednosti samo edno edino paro. Jezerke, štere v tujini zapravita, ne zrastejo same od sebe, te jezerke vstvarja delo tistih siromakov, šteri na tom posestvi delajo, pa se njim te jezerke odtrgnejo od — plače. Našim siromakom ne trbe dosta gučati od toga kak živi na marofi kočiš, kak živi tam beroš, gazda i drügi nastavlenci, velka večina naših je to življenje vidla na svoje oči. Pa tüdi lejko potrdi, ka bi po vrednosti svojega dela tej kočišje i berošje zaslužili lepše življenje. Pa ga majo? Ne. Zakaj ne? Ar od tistih dobrin, štere so vstvorili s svojim delom, eden lep del morajo odstopiti tistim, šteri samo telko znajo, ka tisto posestvo na Vogrskom na tom i tom kraji — je, stoji.

Tak vrejeni svet, šteri püsti, ka se vzeme eden del dobrin delavcom i se da onim, šteri so nikaj ne delali, je krivičen; krivičen je zato, ar dopüsti, ka ma kapital nezaslüzeni dobiček.

Pomisliti moramo najmre to, ka 800 plügov zemle je samo te vrednošča, če se najdejo lüdje, šteri na tom grünti delajo. Če moja bogatina ne bi dobila delavcov, bi zatajila, ka mata to vrednoščo, te kapital, ar bi mogla davati dačo, dače pa ne bi zmogla, če posestvo „ne nese“. Delavec je teda tisti, kak smo že to na ednom primeri pokazali, šteri kapitali ohrani vrednost i to vrednost s svojim delom obnavla.

Če bi pravili, ka je prav tak, kak je dnes, da delavec dela i lep del napravljenih dobrin izroči kapita-

listi, šteri je nikaj ne delao, smo liberalci, smo za kapitalizem. Če pravimo, ka naj se vzeme tema bogatinoma posestvo i naj se da državi, štera püsti delavce, naj delajo i za plačilo da delavcom vse potrebščine, smo komunisti. Mi pa neščemo ne to prvo i ne to drügo. To drügo posebno zato ne, ar je popolnoma ne mogoče, ka bi ednomi po pravici vzeli to, ka je njegovo, drügomu pa ne. Če je pravično, ka našima bogatinoma vzememo 800 plügov zemle, ka je njuvo po človečoj i božoj postavi, bi lejko vzeli tistomi siromaki beroši, šteri na tom posestvi dela, tüdi edino omarico, ar je ta tüdi — njegova. Teda ne vzeti, posebno ne vzeti z nasiljom, s sovražnosti punim srcem.

Ka pa potem?

Plačati moremo posestniki pravo vrednost toga posestva.

Če posestnik dnes dobi 5% od vseh dohodkov posestva, je strašno nezadovoljen, če ma 15%, pa krasno živi. Če mislimo, da da plüg zemle povprečno na leto 10 metrov pšenice, meter po 100 Din, te je povprečni donos, letni donos toga posestva 800 krat 10 centov, ali 8000 centov, cent po 100 Din, je celi donos 8.000 stotakov, ali 800.000 Din. Od teh penez plača posestnik delavce, oskrbnike, dačo, plača rate za küplene stroje, da popravlati šker, na konci pa njemi ostane ešče 100.000 Din. To je njegov čisti dohodek. Lehko izračuna vsako dete, ka če pravi posestnik, ka njemi nese posestvo 5% na leto, potem je vrednost toga posestva 20 krat vekša, to je dva milijona dinarov. Če je čisti donos 15%, je prava vrednost okoli sedem krat vekša, to je samo 700.000 Din. Če pa mislimo, ka je povprečni donos v sredini med 5 in 15, potem lehko izračunamo, ka je vrednost, prava vrednost toga posestva ravno eden milion dinarov. Mamu teda tri račune: 700.000 Din, eden milion Din i dva milijona Din. Šteroga bi vzeli za pravo vrednost? To je stvar pogodbe. Pa pravimo, ka se prizna posestniki največša vrednost 2.000.000 Din. V tom slučaju ma pravico do plačila v 20-tih letih. Letno dobi 100.000 Din i s tem je vrednost njegovoga imanja poplačana, posestvo pa majo tisti, šteri so to vrednost s svojim delom rešili. Siromak je ne vzeo nikaj posestniki i s svojim dvajsetletnim delom je poleg toga, ka za silo živi, iz nemaniča, proletarca spremenjen v posestnika, eden del od 800

plügov i cele opreme, štera je na posestvi je njegova last.

To je edna pot za pravično rešitev velkoga pitanja: kak spremeniti proletarce v posestnike pravično, krščansko, brez nasilja, brezi toga, ka bi prijatelje te misli tüdi dnes grešili proti zakoni. (Ar kak je nam znano, nega zakona, šteri brani, ka bi postao siromak küpec, odnosno, ka bi prodajalec morao sklenoti takšo küpčijo, štera je samo za njega dobra.)

Kapitala, šteri bi pod 5% haskov noso, je malo, to že skoro ne nikši kapital; takši kapital ma samo — država... (Pošto, železnice, državne šume itd.) To se pravi, ka bi v dvajseti letaj lehko brez klanja, brez sovražnosti, brez najmenšega nasilja spremenili naše toga vredne proletarce v posestnike, lehko bi vničili največšo rakrano dnešnje družbe: brezposelnost, siromaštvo, premoč kapitala i gospodarstvo, štero ne pozna pravoga reda, ar misli samo na dobiček.

Občine zmagale.

Po tistom, ka so se občine na podlogi občinskoga zakona zdrüžile, je nekaj potom ministerstva znotrašnjih zadev dao to zdrüžitev v lendavskom srezu spremeniti, posebno v Lendavi mestu, v Lendavi okolici i v upravnoj občini Gaberje. Po zakoni izvršena zdrüžitev se je spremenila i občine so se razdrüžile pa dobile novo formo. Občine so se potom odvetnika g. Dr. Stupica Marijana pričüžile na državni svet i zmagale. Državni svet je pod brojom 20280/34. od 8. sept. 1934. i pod brojom 20281/34 od 8. sept. 1934. razveljavo novo zdrüžitev občin i pripoznao samo staro. To pa zato, ar niti odborniki, niti volilci neso pristali na to novo zdrüžitev i ar predlog ne šo od bana v šestih mesecaj, kak to zakon določa.

Sodba se glasi:

„Upravna oblast je ne vodila računa od form, štere zakon obvezno predpiše, zavolo toga se mora prizivati akt — Uredba vničiti na osnovi čl. 26. zakona od Državnoga Sveta i upravnih sodišč. Zato na podlagi čl. 17. i 26. zakona od Državnoga sveta i upravnih sodišč i Tar. br. 52 zakona od taks, Državni svet

SODI:

Vniči se uredba Ministra notrašnjih zadev IV. br. 1040 od 21. marca 1934 l.“

Prekmurski muzej?

V zadnjoj številki „Učiteljskega tovariša“ je tüdi objavo „Pripravljeni odbor prekmurskoga muzejskoga društva“ poziv na slovensko javnost, v šterom naznani, kakše delo misli opravlati to društvo, nadale pa prosi pomoč prijatelov Slovenske Krajine za svoje koristne i lepe namene.

Rešiti naše starine i pokazati našim prijatelom zakaj i na kakši način se je ohrano naš mali kotiček na meji vogrskoga i nemškoga morja, je zagvišno lepa misao i izpelava te misli hvalevredno delo. Podpisana bi bila zadnja oseba, štera bi podcenjevala to lepo nakanenje... pa itak ne vü pam zamučati nikšo na spoznanje malenkostno, v istini pa jako velko oviro.

Što bo zbirao, ocenjevao, vrejtüvao naše starine? Mamu mi za takše opravilo sposobne lüdi, šteri so ednoga düha, ednoga mišljenja?

Ar, prosim ponizno, ne pozabimo, da zbiranje i vrejtüvanje naših starin, tü mislim na starine vseh vrst, štere zmoro Slovenska Krajina, potrebüje za to delo velki kader sposobnih delavcov. Sposobnih pravim, mislim pa ne takše delavce, šteri majo močno razvit čüt za spoznavanje pravih vred-

not. Lüdje, pa naj bodo to ešče bole mladi gojenci samo slovenske šole, če vidijo v tom, kaj smo meli v preminočem časi, samo nekaj slaboga, skoro nesrečo... (primer naše „Novine!“) zagvišno ne spadajo v kader zbiratelov naših starin. To mlado gospodo bi mogli prle temelito prekvasiti z ešče bole temelitim spoznavanjem domače zgodovine i samo te bi smeli misliti na to, da postanejo koristni sodelavci muzejskoga društva.

Pogledajte na štero šteč stran domačega kotička i na našo največšo žalost lejko spoznate med našov slovenskov vzgojenov inteligencov obvüpnno razceplenost. Od politične levice, do najbolje skrajne desnice najdete med njimi goreče zagovornike i skoro sram me je napisati, da po vseh znanih sodeč je ta misleno temelito razbit tabor eden samo v sodbi, ka so „stari“, lüdje z ne popolnoma slovenskov vzgojov skoro zavora našega razvoja... Naša mlada gospoda ma — ne pravim ka namenoma — preveč prečansko mero i ta mera doma vkanj... zato pa stavim vlüдно ete predlog:

Zberite se gospodje v eden tabor — ne po političnom osvedočenji, nego po želi, ka si pridobite za oceno naše preminočnosti pravično, domačo mero. Probajte zbrati vse domače kulturne delavce v edno literarno — znanstveno društvo, v tom družtvi dajte priliko starim, da včijo mladino, da se kaj navčijo i kda bodo tak pripravljeni dühovi za pravično mero, potem bo prekmurski muzej meo kaj shraniti. Brez te priprave, bojim se — dobimo mrtvo rojeno dete.

Predlagam ustanovitev kluba prijatelov Slovenske krajine. To bodi prvi korak po poti do prekmurskoga muzeja v M. Soboti.

Kovačova J.

Ka so napravili socialni demokrate na Španjolskom.

Delavno lüstvo, štero mora samo vno go trpeti v življenji, ne nikdar i nikdi krvočno i poštüje življenje i delo vsakšega človeka. Ščista drüгих cilov i drüгoga mišljenja pa so razni od Moskve plačani agenti, šterim so ne zadosta potoki krvi nedužnih lüdi, štere so prelejali v Rusiji i sküšajo ešče po drüгих državah vprizarjati vednake pokole. Ravnotak so napravili tüdi v Španiji. „El Debate“ poročä, ka je v Asturiji v časi, gda so jo meli zasedeno vporniki, bilo razsekanih na stotine popolnoma nedužnih i neoboroženih lüdi, od teh je bilo vmorjenih samo v ednom kraji, v Sami 110. Isti list poročä naravnost od strašnih grozodejstev, štere so vganjali anarhisti, posebno nad dühovniki, redovniki i redovnicami. P. José Villanueva, ravnateo katoliškoga semenišča je bio mučen na grozen način: polejali so njegovo obleko s petrolejom i živoga zežgali. Nekšega drüгoga dühovnika so slekli, ga v ednoj mesnici obesili ma hakeo, šteri njemi je predro grlo, k nogam pa so postavili napis: Svinjsko meso k odaji! Tretjega dühovnika so razsekali na falate i ga v ravno istoj mesnici izpostavili kak meso k odaji. Ravnotak so anarhisti z dinamitom pognali v zrak dva dekliškiva zavoda. Edno šolo te, gda je bilo v njej puno dece. V nekšoj drüгоj vesi so revolucionarje prisilili dühovnika, ka moli pogrebne molitve nad jamov, v štero so zmetali več bujtih gardistov. Ešče prle, kak so bile molitve končane, se je dühovnik sam zrüšo v jamo, ubit od dveh strelav.

V Španiji je bilo od socialnih demokratov bujtih 2500 nedužnih lüdi. Neko šolo, v štero je pribežalo dosta

ljudi, so v zrak pognali, da so nesrečni nedužni ljudje življenje zgubili. Vmorjenih je 27 redovnikov, 40 jih pa menka, mogoče so ti tudi dali življenje za Jezusa i so njihova tela Bog zna kama zmetali. Vmorili so tudi belgijskoga konzula. Tak delajo sovražniki Boga i siromaškoga naroda. Sebe bogatijo, sami se mastijo, drugje pa kolejo i mučijo. Sramotna sloboščina.

NEDELA.

Gospod reši nas, ar se pogübljamo; zapovej i napravi pomirenje!

V. Naj se zdigne, Gospod, moja molitev. R. Kak kadilo pred tvojim licom.

Molimo. O, Gospod, Ti znaš ka nemremo prestati felko nevarnosti v našoj človečoj slabosti; zato nam daj dušno i telovno zdravje, da vse, ka za svo,e grehe trpimo, s tvojov pomočjov tudi zmagamo. Po G. J. K. Amen.

Nedela po Ris. dvajsetištreta.

Evangelijom sv. Mataja VIII. Vu onom vremeni: Gda bi Jezus stopo vu ladjico, nasledüivali so ga Vučenicke njegovi; i ovo veliko gibanje je postanolo na morji, tak, da bi se ladjica pokrivala zvalmi: on je pa spao i pristopili so k njemi Vučenicke njegovi, i obüidili so ga govoreči: Gospodne, zdiži nas, ar pogiblemo. I veli njim Jezus: ka se bojite, male vere? teda gori stanovši, zapovedo je vötrom, i morji; i včinjeno je veliko vtišanje. Lüstvo se je pa čüdüvalo, govoreče: kakši je ete? ka so vötrovje, i morje njemi pokorni.

Z mesecom novembrom se cerkveno leto bliža k svojemj konci. Ob konci cerkvenoga leta se sv. Cerkev spomni 3 velikih reči: Proslavi Kristuša Krala i nas s posvečenjom zazava, ka njemi ostanemo verni i zvesti do končne zmage; proslavi spomin vseh odičenih i zmagoslavnih v nebi, da nas nebesko plačilo tolaži v britkosti življenja i nam da moč stanovitosti do konca; spomni nas na trpeče verne duše, ka nam je priporoči v vsmilenje i lübezen za pomoč.

Vsi tej trije dogodki najtesnejše i globokeše vežejo sv. Cerkev v skupno občestvo. Občestvo svetih je pa najvekša moč v sv. Cerkvi, tolažba i pobüda nam vojsküjočim se na zemli.

Veselimo se zmagoslavne cerkve svcev i svetnic, ar vživamo pomoč i podporo njihove priprošnje v nebesaj; jočemo s trpečimi v očiščilišči, zato bodimo njim rešiteli z molitvov; sami pa vživamo v sebi vero v bože kralstvo, za štero se ešče vojsküjemo; ka bomo stanovitni do konca.

Krali vseh vekov, nemrtelnomi, nevidnomi, njemi samomi vsa čast i slava!

Politični pregled.

Jugoslavija.

Parlament i senat sta obrđžala svoje seje na šterih se je zvolilo predsedništvo oba tela za kotrigami za razne odbore. Celoküpnj parlament se je poklono na Oplenci spomini pokojnoga viteškoga krala Aleksandra I. Zjedinitelja i položo na njegov grob srebrni venec.

Meksika divja proti Cerkvi.

Meksikanska država je pregnala vse katoličanske püšpeke i dühovnike. To pa zato, ar so stariše ne šteli pošilati dece v brezverske šole, gde se deca od Boga nikaj ne bi smela včiti. Tak delajo boljševiki, Kristuš naj nema düš. Pa bo je meo, zmago On.

Nova uredba od kmečke zaščite.

Na kakšo formo morejo kmetje plačati duge, šteri so pod zaščitov.

Izračuna se, kelko je bio kmet dužen na den 23. novembra 1933. Ves interes do toga dneva i vsi stroški, šteri so nastanoli do toga dneva, se kcoj računajo k šumi. Interes se računa tak, kak je bio v vsakom časi dovoljeni. Do 20. 4. 1932 more vüpnik zahtevati interes, kak je bio pogojeni. Od 20. 4. 1932 dale do 23. 11. 1933 more zahtevati, či je kmeta tožo, samo 6%, če pa je nej tožo, pa 10%, če je nej bio pogojeni menši

interes. V zadnjem primeri lejko zahtevlje samo pogojeni interes. Za druge i kase občin, banovin in ništerne druge kase je stopila kmečka zaščita v valavo samo 20. 12. 1932. Ti morejo zahtevati pogojeni interes do 20. 12. 1932. Od na ovo formo povekšane šume morejo kmetje do 15. novembra 1934 platiti interes za čas od 23. 11. 1933 do 15. 11. 1934, nadele pa plačajo v rataj, kak to uredba predpišuje. Te rate bodo morali kmetje plačati do vsakšega 15. nov. v leti, prvo rato do 15. novembra 1935.

Interes i rate pa predpišuje uredba na drugi način: 1. če kmet nema vekši dug pod zaščitov kak 2000 din, 2. če ma kmet vekši dug pod zaščitov kak 2000 dinarov.

V drugom primeri pa uredba pali loči duge, štere je dužen kmet a) kasam b) privatnim peršonom.

1. Či kmet nema več duga, šteri je pod zaščitov, kak 2000 din., mora platiti od šume, štera se vözračuna, kak smo gori povedali za vreme od 23. 11. 1933 do do 15. 11. 1934 6% interesa do 15. 11. 1934.

Šumo s 6% interesi od 15. 11. 1934 dale pa mora platiti v 4 ednakij letnij rataj, prvo rato do 15. 11. 1935, vsakšo drugo rato pa do vsakšega 15. nov. prišestnoga leta.

Vzemimo na priliko, da je nekši kmet vzeo od svojega sosedu 1. 10. 1931 na posodo 1000 din pa njemi je obečao 12% interesa na leto. Drugoga duga te kmet nama. Ar je toga duga nej v pravom časi plačao, ga je njegov sosed tožo, vzmimo prle kak 20. 4. 1932. Naš kmet je bio obsojen, da plača stroške tožbe, pravimo 300 din. Nadale njemi je njegov sosed poslao vö eksekutora i so s tem gratali novi potroši pravimo 300 Din.

Ka naš kmet vözračuna, kelko njemi je potrebno platiti, more vzeti:

a) šumo ... .. 1000.— D
b) za vreme od 1. 10. 1931 do 20. 4. 1932, 12% interesa kak se je pogodo 66 33 .
c) za čas od 20. 4. 1932 do 23. 11. 1933 6% interesa 95.50
d) potroše tožbe ... .. 300.—
e) potroše eksekucije ... .. 300.—
vküper 1761 83 D

(Či vüpnik ne bi tožo, te bi lahko zahtevao od 23. 4. 1932 do 23. 11. 10% interesa, ar je tedašnji zakon dovolio jemati 10% interesa, če se je ne tožilo. Če pa je tožo sledkar, kak 20. 4. 1932, lahko zahtevlje od 20. 4. 1932 do tožbe 10% interesa, od tožbe dale do 23. 11. 1933 pa 6%.)

Od šume 1761.83 Din more naš kmet plačati do 15. 11. 1934 6% interesa za vreme od 23. 11. 1933 do 15. 11. 1934.

Do 15. 11. 1935 more plačati edno štrtinko šume to je 440.45 i 6% interesa od cele šume.

Do 15. 11. 1936 more plačati drugo štrtinko to je 440.45 i 6% interesa od ostanke šume, šteri je preostao, da je plačao prvo rato, teda od 1321.38 Din.

Do 15. 11. 1937 more plačati nadalno edno štrtinko i 6% interesa od tedašnjega ostanaka šume.

Do 15. 11. 1938 pa more plačati slednjo štrtinko šume s 6% interesom od ostanaka šume, to je ravno od te štrtinke.

Po tom primeri si tisti, šteri so ne dužni več kak 2000 Din, lahko izračunajo, kak i na kakšo formo morejo plačati svoj dug po novih predpisaj kmečke zaščite.

Či je pa kmet dužen na večih mestaj menje kak 2000 Din, vküper pa več kak 2000 Din, te njemi te duge ne trbej plačati v 4 letaj, nego v 12 letaj, kak bomo odpodi povedali i plača od teh dugov interes, kak bomo spodi povedali za duge, šteri so vekši kak 2000 dinarov.

Či je na priliko nekši kmet dužen na ednom mestu 1000 Din, na drugom 500 Din, na tretjem pa 700 Din, te njemi ne trbe plačati vsakši dug v 4 letaj, kak smo odzgoraj raztolmačili, nego v 12 letaj. Na kraci povedano, kmet more plačati v 4 letaj svoj dug samo v tistom primeri, či vsi njegovi zaščiteni dugovje vküper ne preskočijo šume 2000 Din.

Uredba piše, da takši kmet, šteri je na večih mestaj dužen menje kak 2000 Din, vküper pa več kak 2000 Din, lahko plača ove menše du-

ge na ednako formo, kak duge, šteri so vekši kak 2000 Din, če vözkaže višino skupnoga duga s potrdilom občine, štero more biti potrjeno po sreskom načelniki. Uredba ne piše nikaj od toga, ali more kmet takšo potrdilo pokazati vüpniki ali pa če samo te, če pride do tožbe, birovijsi. Mi mislimo, da more kmet takšo potrdilo v pravom časi pokazati vüpniki, ar vüpnik inači nemre znati, na kelkih mestaj je njegov dužnik dužen.

2. Či pa je kmet dužen več kak 2000 Din, more plačati do 15. 11. 1934 za vreme od 23. 11. 1933 do 15. 11. 1934 kasam 6% interesa, drugim vüpnikom pa 3.5% interesa.

Zaostali dug pa more plačati na takšo formo, ka plača na vsakših 100 Din duga kasam drugim do 15. 11. 1935 7 Din 6 Din do 15. 11. 1936 8 " 7 " do 15. 11. 1937 9 " 8 " do 15. 11. 1938 10 " 9 " do 15. 11. 1939 12 " 10 " do 15. 11. 1940 12 " 10 " do 15. 11. 1941 14 " 12 " do 15. 11. 1942 14 " 12 " do 15. 11. 1943 16 " 12 " do 15. 11. 1944 16 " 13 " do 15. 11. 1945 16 " 14 " do 15. 11. 1946 17 " 15 "

V tej rataj je že notri 6% odnosno 3.50% interesa. V dolnji tabljaj se vidi, kelko odpadne od edne rate na interes i kelko na šumo i kelko ostane vsakikrat še duga.

leto	šuma	rata	Pri kasaj:		
			6% interesi	odplačilo duga	ostane dug
1935	100	7	6	1	99
1936	99	8	5.94	2.06	96.94
1937	96.94	9	5.82	3.18	93.76
1938	93.76	10	5.63	4.37	89.39
1939	89.39	12	5.36	6.64	82.75
1940	82.75	12	4.96	7.04	75.71
1941	75.71	14	4.54	9.46	66.25
1942	66.25	14	3.97	10.03	65.22
1943	56.22	16	3.37	12.63	43.59
1944	43.59	16	2.62	13.38	30.21
1945	30.21	16	1.81	14.19	16.02
1946	16.02	17	0.98	16.02	—

151 51 100
Pri drugij vüpnikaj:

Leto	šuma	rata	3.50% interesa	odplači- lo duga	ostane dug
1935	100.—	6	3.50	2.50	97.50
1936	97.50	7	3.41	3.59	93.91
1937	93.91	8	3.28	4.72	89.19
1938	89.19	9	3.12	5.88	83.31
1939	83.31	10	2.92	7.08	76.23
1940	76.23	10	2.67	7.33	68.90
1941	68.90	12	2.41	9.59	59.31
1942	59.31	12	2.08	9.92	49.39
1943	49.39	12	1.73	10.27	39.12
1944	39.12	13	1.37	11.63	27.49
1945	27.49	14	0.96	13.04	14.45
1946	14.45	15	0.56	14.45	—

Kak se vidi z toga, bodo kmetje plačali v 12 letaj celo šumo i na vsakij 100 dinarov kasam 51 dinarov, drugim vüpnikom pa 28 dinarov interesa. Tisti, šteri so pravili, ka bo celi dug brisani ali znižani, so samo prazno gučali vsi dugovje se bodo mogli plačati, samo termini so podugšani i interes je znižani. Vidi se pa, da je za tistoga, šteri more plačati, itak bokše, da se uredbe ne poslužji, nego da dug kemprle plača, ar kemprle bo dug plačao, tem menje interesa bo mogeo plačati. Šteri bi nehao pejneze doma ležati, ka je ništerni majo, dugov pa ne bi šteo plačati, nego bi se pozivao na kmečko zaščito, bi sam sebi delao škodo.

Vmorjeni državni poglavarje.

Kralovski vmor v Marseillei nas spomina na zgodovino zadnjih petdeset let, štera guči od raznih vladarov, ki so spadnoli kak žrtev atentatov.

Prvi v teki zadnjega postoletja je spadno ruski car Aleksander II. leta 1881. Začno je svojo vladostem, ka je v Rusiji odpravo gospočino. Zato so njemi dali častni naslov: Car Osvoobodilec. Čeravno je ešče morao avtokratično vladati i je bio odvisen od svoje okolice, pa je le nameravao izdati ruskomi narodi slobodno ustavo, ka je pa preprečo vmor 23. marca 1881. v Petrogradi.

Istoga leta je bio 19. septembra 1888. vstreljeni 20. predsednik Zdrü-

ženih držav James A. Garfield. Obedva atentata sta v sveti povzročila veliko razburjenje i sta pripomogla, ka je policija vseh držav začnola bole ostro postopati.

Vendar vse prizadevanje ne moglo zatreti tajnih anarhističnih organizacij. Njüva prva žrtev je bio predsednik francoske republike Sadi Carnot. Gda se je Carnot 25. junija leta 1894. vozo na kočijaj skoz mesto Lyon, je skočo na kola italjanski anarhist i Carnota smekno. Carnot je bio štrti predsednik francoske republike i v vsaj Franciji poštüvan.

10. septembra 1898. je pri Ženevskom jezeri italjanski anarhist Luccheni do smrti zaaodno avstrijsko cesarico Elizabeto, štera se je zavolo betega müdila v tistih krajaj.

Drügi krao združene Italije Humbert I., šteri si je pridobo vnogo zaslüg za politično državno združitev italjanskoga naroda, je 29. julija 1906. v Monzi postao žrtev italjanskoga anarhista.

Ista usoda je zadela 25. predsednika Združjenih držav Williama Mac-Kinleya, šteroga je tudi zabodno anarhist v hipi, gda njemi je predsednik po amerianskoj navadi dao roko v pozdrav. Mac-Kinley i Garfield sta bila med najbolje zaslužnimi predsedniki ameriških Združjenih držav. V tom časi je bilo vmorjenih tudi več predsednikov južnoameriških republik, ka je pa navadno izviralo bole iz maščüvanja, kak pa iz kakših idejnih motivov.

Pač pa je bio iz političnih vzrokov 1. februara 1908. streljen v Lisaboni postugalski krao Karlos I. s prestolonaslednikom Filipom. Te vmor naj bi preprečo nameravani razpišt parlamenta, šteri je bio v opoziciji proti monarhiji.

18. marca 1913. je bio v Soluni vmorjen grčki krao Jurij I. Kak sin danskoga Krala Kristijana IX., je postao grčki krao i vladao je v Grčiji celih 50 let. Pod njegovov vladov je Grčija pridobila Jonske otoke, Tesalijo i kesnej tudi Epir.

Španski krao Alfonz XIII. je na den svojega zdavanja komaj vüjšeo smrti. Vnogo članov njegovoga spremstva je raztrgala bomba. Krv spadlih žrtev je poškropila belo svileno oblació kralovske zaročnice.

Nieden izmed teh vmorov je pa ne meo tak silne posledice, kak vmor avstrijskoga prestolonaslednika Franca Ferdinanda i njegove žene Sofije, šteriva sta spadnola 28. junija 1914. v Sarajevi. Te vmor je bio neposreden povod za krvavo svetovno bojno.

Ešče med svetovnov bojno je po izbruhi ruske revolucije v Jakaterinslavi, v svojoj vozi bio vmorjeni ruski car Nikolaj II. s svojev ženov caricov Aleksandrov Feodorovnov, z malim prestolonaslednikom i njegovimi štirimi sestrami. Vmorili so jih bolševiki.

Bolševik je bio tudi morilec predsednika francoske republike Paula Doumera, šteri je bio streljeni 13. maja 1931., gda si je ogledüvao muzej.

Zadnja žrtev slepoga sovraštva pa je jugoslovanski krao Aleksander I., šteroga smrt ešče izda pretresa vse dühove. (Slovenec)

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Naš namen v dobi žalüvanja za pokojnim kralom. Prosimo vse dobre duše, naj do 9. aprila leta 1935 vsaki den zmolijo edno Zdravo Marijo za düšo pokojnoga krala, edno pa za našo milo domovino, Jugoslavijo.

Sobota. Delavci združeni v socialno demokratičnoj stranki redno držijo svoje sestanke po petkaj. Prišle so pa že nešterne delavke, kotrige socialnodemokratične organizacije v nespörazumljenje s svojim delodajalcem, g. Cvetičom, i so bile iz službe püščene. Zakaj, ne vemo. Vekšo plačo, če je pravična, si vsaki ma pravico prositi. — Zemlja kre železnice i okoli pokopališča, štera je last g. Hartnera, se parcelira za funduše. Cena orala je od 3000 do 10000 Din. Edna hiša je že gorpostavljena.

Delo je iskalo v Soboti na borzi dela od 11 do 20 oktobra 10 moškov i 4 ženske.

V nebo kriči!

V kratkom se bude v Zagrebi vršila razprava proti zagrebškomu trgovcu Leoni Fogliardiji, šteroga je državno tožilstvo obtožilo 149 slučajev oderaške obresti. V Nikoličevoj vulici je meo zakotno zastavljalnico i je posojao ljudem peneze. Izkorišćao je siromaštvo na najokrutnejši način i zahtevao naravnost do nebe segajoće obresti. Kak je ta pijajca drla ljudi, je razvidno iz nekaj primerov: 5000 Din je posodo na 3 mesece za 1500 Din obresti; 5500 Din na tri mesece za 3000 Din obresti. 950 Din na eden mesec za 400 Din obresti; 300 Din na eden mesec za 350 Din obresti; itd. Obtožnica navaja 149 takših slučajev. Pri Fogliardiji so iskali ljudje najrazličnejših stanov peneze. Zanimivo je, ka so bili med njimi tudi inteligenti. Pa pitamo pri tom groznom odiranji, jeli bi prišli pomoći potrebni ljudje v škripce, če bi tisti, ki majo milijone, te v kaso nosili, ne pa v inozemstvo? Ne bi li mogle posojilnice davati na fal interes posojila, če bi tisti ljudje, ki pri petaj ali pod zglavniki majo v cote zasükane peneze, te v kaso vlagali? Ednok bo od vsega toga račun davani Tistomi, ki se ne da podmititi, ar je Najpravičnejši.

Širitelski sestanek v Črensovcih. Na misijonsko nedelo 21. oktobra so se zbrali širitelje iz lendavskoga sreza v Črensovcih v Našem Domi. Zvün bogojanske fare, štera navadno v Soboto pride na sestanek, so bile vse fare zastopane i zbralo se je 31 ljudi v uradnoj dvorani. Vrednik naših listov jih je pozdravo, potem njim je pa navdušeni govor držao g. Zelko Ivan, bogoslovec. V svojem govoru je povdarjao troje: 1) naši listi so do korna kršćanski; 2) so nam v čast, ka jih je rodila naša mala krajina; i 3) velika sramota bi bila za nas, če bi se jih sramovali, kak je sramota za dete, ča se sramuje svoje proste rojstne hiše. Po zahvali za lepi govor so širitelje plaćali naročnino, izrazili razne žele i si v najlepšoj ljubezni pogovarjali i navdušavalo za ešće bole goreće širjenje božega kralstva po naših listaj. Nazadnje so se njim razdelili neki dari i tiskovine, šlere odnesejo v vsako hišo, da si je vsaka hiša prešte i se jih kem več naroči na dober *kršćanski domaći tisk*.

Dušam naših pokojnih naročnikov, širitelov i dopisnikov kak i vsem pokojnim naših naročnikov tak skoćimo na pomoć te mesec, da opravimo za nje vsaki tjeden edno sveto mešo. Naj najdejo večni mir pri Bogi i molijo za nas.

Krog. Najveć „Ljudske Pravice“, novoga lista je nekak poslao v našo ves. Bojati se ne da, „Sl. Gospodar“ i Novine zgubita zavolo njega svoje naročnike.

Tistim, ki ste kúpili agrarno zemlo, naznanjamo, da čeravno mate

8% interesa pogojenoga, plaćate samo 6%. Za to ne trbe nindri nikaj prositi, nego cami si odračunate 2%. Vsem pa priporočamo, da si dobro prećete razlago zakona od zaščite kmeta v Novinaj. Ta razlaga sama je već vredna kak 24 Din., pa Novine dobite celo leto za 24 Din.

Kak sodijo od naše „Nedelske šole“? Naročnik nam piše: Članiki „Nedelska šola“, so jako dosta vredni, ljudstvo je rado ma. K tomi ne trbe druge razlage kak naročiti si Novine, šteri je nema.

Trnje. Dobili smo novo gd. učitelico Skrbinc Faniko, ki je lani zvršila učitelisće v Maribori. Naj se počüti dobro med nami.

Turnišće. Od Sv. Ane v Slov. Gor. je k nam premešćena učitelica gd. Zanfuits Julija, naša domaćinka iz Slov. Krajine, ki je duga leta včila našo deco na već mestih.

Prostovolna gasilska četa v v Zamostji je počastila spomin blagopokojnoga viteškoga krala Aleksandra I. Zedinitela z žalnov slovesnostjov, ki se je vršila dne 17. X. v primerno okrašenom razredi nar. šole v Zamostji. V žalnom govoru je g. tajnik opisao pokojnoga viteškoga vladara kak junaka, velikoga državnika, miritelca ino skrbnoga oćo Jugoslavije.

Kralavska oporoka: „Čuvajte mi Jugoslavijo“ naj bo nam gasilcom na meji posebno sveto naroćilo. — Nato je članstvo položilo prisego mladomi krali Petri II.

Nesreće. Žena našega širitela Stanko Ivana v Žižkih je spadnola doli z štao, gda je v temi šla po krmo, ar se je pod njov lestvica v en kraj pošamerila. Po spadaji njej je reć zbegnola i po ednom kraji se je preveć stukla, da je vsa čarna. Notrašnje poškodbe ne i se že bole počüti. Želimo njej, da kemprle popolnoma ozdravi. — Kanžar Horvat Štefana Lúkaća v Črensovcih je vdaro na dvorišće Törnara Matjaša. Gda ga je te vö z dvorišća spravlao, ga je kanžar z kanzobcoma na obema nogama moćno rano.

Hotiza. Pri nas se je odkrila skrivna tatvina, štera je trpela leto dni. Pri Hozjan Ivanu je nekak znoso letoš z kleti tri akove vina, lani pa ešće več. Krivec se pa ne mogeo najti. Zgodilo se je pa te dni, ka se je gospodar zakleno v pivnico v noći okoli edenajsete vüre i s sekirov za dverami čakao nepozvanoga gosta. Med pounoćjov se samo odprejo vrata i stopijo notri z dojonicov trije dećki, pipo odškrnejo i si lepo začnejo gućati, kak je bilo snoćkar. Neso pa mogli vsega dopovedati, ar je gospodar vdaro med nje, se zednim začno metati, ga vrgeo. Te püsti tam kranščak svoj, nato pa v strahi vsi trije odbežijo. Po kranščaki se je tak doglalo, da so bili noćni nepozvani gostje ne daleć od Hozjanove hiše, pa

celo v rodi so ž njim. Starišje te zablojene mladine so za klinton plaćali 500 Din. i dali na pivnico napraviti novi špor. Dozdaj pa ne smo zvedili, jeli so bili tudi kaštigani od starišov ti dećki, ali pa ne.

Na dobrodelno kühnjo v „Domi sv. Franciška“ v M. Soboti so darüvali: G. Benko Jožef, nar. poslanec, vsaki mesec 10 kil masti, Edšit Ana, stol, desko za meso, lonec i steklenico za vkühavati. V Krogi so darüvali 115 belic, 11 kg bele mele 30 kg pšenice, 1 košaro krumplov, 4 l. mleka, Kata Mes, eden kolać krüha; Bejek 8 kg žito za kokoši; Marija Lapoša, 2 kolaća krüha; gospa Cvetkova, M. Sobota: 3 kg cukra, 3 kg mele, 1/2 kg kave, 1/2 cikoriije; Matilda Gumilar, M. Sobota: 2 kg masti, 4 kg bele mele, 1 košaro krompira; Ana Kolmanić: voz slame; v Mlajtincih nabrano: 40 kg mele, 50 kg jabok, 52 belic; neimenovani: 5 kg soli, 1 kanto vloženi ugurk; č. sestre iz Beltinec: 3 košare paradajza i šalato; preć. g. Krantz pleb. Tišina: 2 vreći zelja; Grah Marija, Bakovci, već glav zelja; Antalić, Ljutomer: 350 kg krumplov, 30 kg kukarice, zmoćaj, drobnarijo i vsem sam pripelao; Dom sv. Franciška stol, 2 stolici, 200 kil pšenićne mele, 2 prašeti, 2 vreć krumplov, vrećo otrobov, 3 glav zelja i 8 metrov premoga. Bog povrni vsem. — Odbor!

Turnišće. Kak čüjemo so dozdašnji vlč. g. provizor Ivan Greif i imenüvani za prošta v Ptuj. Törniska fara je z dne 22. oktobra t. l. zavolo spraznitve po odhodi vlč. g. † plebanoša Jožefa Sakovića, ponovno razpisana. Prošnje je potrebno vložiti do 2. decembra t. l. Vsem vernikom törjanske fare priporočamo, ka pobožno molijo za srećno rešitev.

Preiskava napadalcov na naše dühovnike je pa najbrž zaspala, ar je nikaj ne čüti od nje. Ob priliki bomo objavili to zavedni zapisnik.

„Zadružna elektrana v Beltincih“ je mela dne 18. oktobra žalno sejo v spomin blagopokojnoga krala Aleksandra, na šteroj je predsednik inž. Mikuž orisao vrline velikoga vladara, šteri je pridobo nevenljivih zasluć na poli pospeševanja kmetijskoga zadružništva. S trikratnimi „Slava“ kriki se je seja zaključila in v globokoj žalosti ino potrtosti se je članstvo razišlo z zaoblübov, da hoće verno ino dosledno spunjavati oporoko velikoga pokojnika: Čuvajte Jugoslavijo!

Na sirotišnico „Deteta Marijike“ v Türnišći je N. z Črensovec darüvao meter pšenice, ki se je semlala, N. 100 Din. za cepike v sadovnjak sirotišnice, Dom sv. Franciška 7 metrov premoga, vreće pšenićne mele, otrobe pa dve vreći krumplov. — V imeni sirot Bog povrni.

Samarijanski tećaj v Soboti. Okt. 15. se je otvorilo samarijanski (smilenostni) tećaj v hiši šolskoga vrtca za vse, 16 pa za gasilce. Tećaj je

vodo Dr. Brezovnik Vladimir, primarij bolnice.

Spomenik krali Petri I. Osloboditeli v Lendavi. Odbor nam naznanja, da ma zbranoga 52.653-05 Din., šteri penez je naložen v kmećkoj hranilnici i posojilnici pa zadružnoj hranilnici i posojilnici v Lendavi. Odbor bo vloge odpovedao i začeo s postavljanjom spomenika.

Vmor. Zdaj v nedelo noć je vmoro Horvatov maloletni sin z Bratonec Barbarić Martina, 18 letnoga vrloga dećka v Lipovcih. Nesrećen mladenec je vmoro v ponedeljek zajtra ob 3. Vmore prepreći samo globoka kršćanska vzgoja.

Širitelski sestanek i posvetitev Srći Jezušovomi v Soboti. V nedelo na god Kristuša Krala so se po božoj službi zbrali širitelje naših listov v Domi sv. Franciška, Križova 4, izročili naroćnino i povedali svoje žele. Nato so njim g. Cigüt Peter, salezijanec v krasnom dugšem govoru razložili pomen dobroga tiska, predvsem potrebo našega domaćega kršćanskoga tiska i njihovo vzvišeno službo pri širjenji tej, ka je misijonstvo, ka je prava kat. akcija. Po večernici so se znova zbrali širitelje i širitelice z č. sestrama z družbe sv. Križa i drugimi dobrimi düšami, da so navzoći pri posvetitvi Doma sv. Franciška Srći Jezušovomi. Obred posvetitve so zvršili vrednik naših listov, ki so v svojem govoru omenili, kak lepo i primerno je to, ka se ravno ta hiša posveti Srći Jezušovomi, ar je namenjena za pomoć siromakom, Jezuš je pa Oća siromakov. Opravile so se molitve za vse siromake sveta i razne druge potreboće i popevale lepe pesmi gd. Švarcova, Kodilova, Antalićova i Titanova. Č. sestre so hišo i podobu Srca Jezušovoga lepo okinćale.

Sodišinci. Štirje siromaki so zgübili agrarno zemlo, ar so ne plaćali stare arende. Zemlo je dobo Flisar iz Gederovec, ki je svoje lepo posestvo odao na Štajari. Med ljudstvom je velika pobitost zavolo toga.

Tišina. Naša fara je dve zadnjivi nedeli opravila svetoletne procesije na Petanjce v kapelo i nazaj v farno cerkev. Vernike je pomagalo već dühovnikov spovedavati. Procesije se je vdeležila cela fara punoštevino. O kak lepo je bilo z Najsvetejšim romati.

Lendava. Na svetek Kristuša krala so bile v tükašnoj cerkvi prve slovenske večernice.

„Ljudsko Pravico“ ne podpira z penezi g. Dr. Makso Peterlin, kr. notar v Lendavi. Se je toti mislilo na izdajo novoga lista, a on z tem listom nema zveze. Tak nam piše g. kr. notar i drage vole objavimo te reći.

Novine narasle za komadov: 2 v Franciji, 1 v Beltincih, 1 v Prosećkoj vesi, 1 v Ganćani, 1 v Sloveniji. Sküjno za 6 komadov. Uprava.

Divjaški napad. Zdaj v soboto v noći sta mirno šla z goric lendavskih črensovski gostilničar Škoberne i njegova žena. Približno na sred poti jiva je neki pijanec tak vdaro z kolićom, pa sta yküp spadnola. Sum je spadno na nekoga dećka z Črensovec, šteroga so orožniki tudi aretirali.

Hranilno knižico od Kmećke posojilnice v Soboti će što oda, naj to javi vredništvi Novin.

Bogojina. Okoli sto posestnikov je poslalo pritožbo na srezko načelstvo, v šteroj se zavzemajo za premestitev občinske pisarne.

Prosvetno društvo v Črensovcih obdrža zdaj v nedelo 4. nov. po večernici v Našem Domi sestanek. Na sestanki bo predavao g. Bejek Janoš kaplan od prosvete. Vableni vsi, posebno mladina.

Melinci. Bistri valovi Müre nam ta nosijo najbošo zemlo, ograde i šume. Zdaj, ka je voda odnesla l. 1927 pa 1928 napravljeno traverso, je nevarnost preteća, da nam odnese hiše. Prosimo oblast za hitro pomoć. — Noćni kupinarje so nas tudi radi obiskavali i praznili naše kürnjeke. A tišinskim žandarom se je posrećilo je zasaćiti. Gda so žandare ovarali, so küre ta zmetali i začali nesmileno bežati. Ne pa mogo bežati tisti, ki je küre meo v hlaćnicaj. Zgrabili so ga i tak se je zvedilo, da so tovajje bili borejski ciganje, ki so tudi po lžećkocih i Bakovcih kradnoli razne reći.

Naš vzor.

Doživeli smo zaporedi svetek misijonske nedele, svetek Kristuša Krala. Zdaj je pred nami svetek Vseh svecov. Ne so brez pomena postavljeni eden za drugim. Misijonska nedela nas opomina, ka je pred nami naloga, kakše ne pozna svetovna zgodovina: osvojiti si nad jezero milijonov poganov! Svetek Kristuša Krala nas pa zove v dvojni boj; eden boj se godi deleć od nas, v misijonih. Toga lahko podpiramo z molitvijov, z darom; drugi se pa godi okoli nas, šće dele, v nas samih. V te boj pa moremo in moramo dejansko sami stopiti.

Dvojni nalogo ma dnes Cerkev: na ednoj strani spreobraćati nezgrüntano vnožino starih poganov, na drugoj pa se boriti proti vsikdar moćnejšem novomi, civiliziranomi poganstvi. Prva naloga je velka, zapopadne celi svet. Druga, vnićiti novo poganstvo, moderno brezverstvo, je, človek bi mislo, menša, ležejša. V istini pa prvo po žmećavi deleć presega. Pri prvoy ma Cerkev že pripravljeno žetvo, pri drugoy pa more računati z okornostjov, ki nam šće razdreti in vnićiti edino, ka nam ostane, če tudi vse zgübimo: vero.

Na te dvojni boj nas spomina

svetek Kristuša Krala. Či smo dužni pri prvom sodelüvati, kelko bole pri drugom. Všešiom se bije; celo v najbole skrite globoćine srca nam sega. Kristuš je pa neizprosen, on ne trpi poleg sebe niednoga drugoga vladara: istina je samo edna! Zapovedao nam je, ka smo dužni iti vsi v te boj. Vsi smo dužni ne samo moliti za bože kralstvo, liki tudi graditi ga. Velki florentinski predgar Savonarola je nekda napravio z razvüzdane florentinske republike državu, šteroj je bio kral sam Kristuš. „Jezuš Kristuš, kral florentinskoga naroda,“ je bilo napisano na pročelji parlamenta. Jezuš Kristuš, kral našega srca, naše držine, našega naroga! To je naš cil! Pridemo do njega?

Cerkev nam kaže kak vzor božega kralstva na zemli bože kralstvo med nebeskimi sveci. To je zaistino popuno kralstvo, tü vlada većivećno sreća, mir, blaženstvo, tü so oći vseh obrnjene v Kristuša Boga. Po tom nebeskom vzori si moremo vrediti svoje zemsko življenje. Jasno nam je zdaj, zakaj so v takšem redi postavljeni ti trije svetki. Tak se vidi, kak bi nas sv. Cerkev štela s tem opominati: „O vi v zemске skrbi in v pregrehe zatopljeni ljudje, vi kratkovidni državniki in politiki, ki se trüdit za mir in srećo svojih narodov, zakaj se ne zglednete gor, v nebesko

državo? Zakaj ne provučavlete zakone nebeske ustave vi, ki išćete in delate vsikdar nove zakone in paragrafe, ki pa nosijo za sebov šće većšo nevolu i nezadovolstvo?“

Vnoga in vnoga bridka zgüba bi nam bila prihranjena, či bi se dnesden bole gledalo na tisto dühovno vez, ki more vladati med državlani, tak kak vlada med državlani nebeske države. Z batom me lehko prisiliš, düha mi pa nemreš potreti. Düh se z dühom premaga, srce se s srcom pridobi. V nebeskoj državi so vsa srca združena v Bogi, zato so si tudi med sebov edina. Edinost bo med nami, zemskimi državlani, samo te mogoća, kda bodo tudi naša srca vsa edina v Bogi. To bo v istini boža država, v šteroj bo sam Kristuš kralüvao, kak kralüvle med nebeskimi sveci. Ne bo se vam te trbelo bojati za svoje življenje, vladarje! Vsakši bo v vas gledao sveto, od Boga postavljeno oblast, štera nam je potrebna, kak nam je potreben naš vsakdenešnji krüh.

Evropski narodi gübijo Kristušov düh in idejo nekam v grozno negotovost. Ž naš velki püšpek Mahnič je krićao Evropi: „Jaj tebi, či se ne povrneš k Bogi!“ Cerkev nam v tom žmetnom časi stavla za vzor nebesko državu vseh svecov. Trüdimos se za njo! V našem srći je nje začetek!

Žizki. Pri Reckovih, gde je bilo gostovanje, so se pod okni zbrali dečki domači, črensovski, polanski i dolnjebistrički. I zbili so se. Čurič Jožef Reckov je celo dobo z nožom nekšji opomin v nogo, naj drugoč ne nosi noža s sebov.

Na podporo Novin so darivali **Porediš August, žandarm., Dabrica Din. 17-50.** Bog plačaj!

G. Bistrica. Preminoči četrtek smo zakopali Jakšič Matjaša, dobrega krščenika i smilenoga očo do siromakov. V njem je zgubo „Dom sv. Frančiška“ tudi velikoga dobrotnika. Sprevodili so ga trije domači duhovniki z velikov vnožinov naroda. Pokojni so bili goreči naročnik i plačnik Novin i M. Lista. Čeravno so nej znali čteti, so je vendar naročili, ar so bili osvedočeni, ka s tem včinijo jako dobro delo. „Naj drugi čtejo“, je bila njihova reč pri naročitvi. V močnom betegi so do zadnjega zdihlaja bili potrplivi i z Bogom zmirjeni sladko zaspali. Pokojni so tudi to navado meli, da so nikdar ne pili nači vina, kak da so se prle prekrižali i te natihoma pravili: Hvalen boji Jezus Kristuš. Srce Jezušovo naj se smili njihove duše.

Obrtna šola. Prejšnji teden je začela s poukom obrtna šola. Vodi jo g. Pečnik, vučiteo na meščanskoj šoli v Lendavi.

Čakovec. V špitali v Čakovci je mro Marko Raj, šteroga so v lendavskih gorica pred kratkim napadnoli i smrtno ranili.

Starostna preskrba pri Karitas. Vnogo jih je, ki na stara leta nemajo niti falačka kruha i so odvisni od milosti tujih ljudi. Življenje takših je žalostno. Vnogi celo zdvojijo... Kakša usoda čaka vas na stara leta, ne vete. Edno pa lahko včinite, da se naprej rešite skrbi. Zavarte se za „starostno preskrbo“ pri Karitas. Kak je s tem zavarvanjom. Na priliko: 24 let stara osoba si žele po preteki 25 let zagotoviti izplačilo edne šume. Odlóci se, da bo mesečno plačivala 40 Din. Po preteki 25 let njej Karitas izplača 12.800 Din. Če bi pa zavarvanec prle vmro, izplača Karitas taki celo zavarvano šumo. Če bi se zavarvanec smrtno ponesrečo, izplača Karitas taki dvojno zavarvano šumo... Ka pravite k tom? Obrnite se kem prle na vodstvo Karitas v Maribori, Orožnova ulica 8, na uredništvo Novin v Črensovcih, ali na domačega zastopnika i se zavarte!

Od naših v tujini.

Pozdravljajo: Lang Jakob, Lointe-Foy-Lés Lyon, domače, celo občino Ropoče in celo Slov. krajino; **Juliška Gašparič i Frančiška Trplan,** Roanne v Franciji, drage domače, poznanice, prijateljice, celo Slovensko Krajino i urednika Novin; **Škafar Vinčo,** par Bayel, gospoda vrednika, ženo i malo svojo deco, pa celo Slovensko krajino; **Ošlaj Barica,** Neubourg Francija iz Filovec. Naznanja, ka jo naši listi jako veselijo, ar že osem mesecov ne čula materne reči. Šte pa naše liste ponoči od 10-12 vore. Vredništvu Novin se toplo zahvaljuje

za trüde. — **Hozjan Štefan,** Alentown Pa. Severna Amerika iz Hotize pozdrav pošila vredniki Novin, svojemi rojstnoma kraji i celoj Slovenskoj krajini. Naznanja, ka redno dobiva naše liste, šterim se jako veseli, ar so v našoj maternoj reči pisani. Višek naročnine pošila na „Dom sv. Frančiška.“

Strahote glada v Rusiji.

Tajnik medverskoga i mednarodnoga odbora za izglađivane ruske province, šteroga predsednik je bečki nadpüšpek kardinal Innitzer i šteroga sedež je v Beči, je objavo zanimivo poročilo, štero kaže, da je lani na milijone ljudi vmrlo v Rusiji. Na milijone jih je vmrlo, čeravno je vlada proglašila, ka je bila žetev zadosta dobra. Računa se, ka je l. 1933 ne bilo menje žrtev od pet milijonov. Nešterni postavljajo to število ešče više na 10 milijonov. A vse to je potrjeno po očevdcih. Tak pravi Harry Lang iz New Yorka, ka je v Ukrajini vmrlo 40% ljudi od glada. Po informacijah nemškoga odbora za pomoč, štero so poslali nemški inženiri v Rusijo, je od milijone Nemcov v Rusiji mrlo 140 jezero od gladi v osem zadnjih mesecaj po pokrajinah Ukrajina, Kavkaz i Volga. Edna anketa „Mauchester Guardian“ iz lanske jeseni kaže, da je spadnolo število prebivalstva v teh provincinah v prvaj polovici l. 1933 za 5 do 10%.

Profesor Duggan, Anglež, šteri je prišeo nedavno iz Rusije, pravi, da se glad nemre več tajiti i ka je vzgledni ameriški novinar i dopisnik zračunao, ka je število žrtev glada l. 1933 do 5 milijonov. Dopisnik „Neue Freie Presse“, šteri ovak prijazno piše od sovjetov, prizna, ka je glad dao „telko žrtev kelko i svetovna bojna“.

To poročilo tajnika dr. Amende določuje ešče naslednje: „Gda je pet milijonov ljudi, kmetov vmiralo od smrtnih krčov glada, so Sovjeti vrgli na evropsko tržišče 620 jezero hektolitrov žita, ka bi odnesli na te način zaslužek našemi evropskoma kmeti.“

I zdaj ponovno, gda se kristjanje celoga sveta združujejo za pomoč Sovjetskoj Rusiji Sovjeti ponovno trdijo, ka njim je vseedno, če vmira sirmaška ukrajinska raja i kmetski rob.

Sv. Oča Papa od zvünešnjoga prostoga dela.

Za časa edne avdijence, so Sv. Oča Papa Pij XI. gučali ete reči: „Potrebno je, ka vam povem, ka je ni eden poklic ne nizek v smisli nizkosti. Če je delo častito i koristno, je dostojno časti. Če bi šteli postaviti relativne stopnje različnih pozvanj, bi je trbelo soditi po pošteni i hasnovitosti. Ka bi pomagao najbogatejši i najlepši grad, če bi bio blaten i nesnajžen? To so povedali pometaćom cest.“

morao jesti ravno tisto, ka je včera zavrno, njemi jelo že naprej zmri.

Zemšani krumplinov — piré — je od vsej načinov krumplinov najleži prebavljivi. Biti mora dobro stlačen. Zabelimo ga s par žlicami mleka i z nerazdrobljenim presnim maslom ali zmočajom. Za betežnika bi bilo najbokše, če bi se vsa njegova hrana pripravljala na putri ali olji. Svinjska mast je od vseh maščob najmenje priporočljiva. Nešterne zelenjave se dajo jako dobro pripraviti z mlečnov omakov. V ne preveč zabeleno maščobo denemo malo bele mele, hitro pomešamo i zaljemo z mlekom. V to omako denemo zelenjavo i ešče nekoliko pokühamo. Paziti je dobro, ka se mela nikaj ne zažuti, ar je to potem navadno prežganje, štero je ne za betežnika. V takšoj omaki lahko pripravimo špinačo, grajšček, karfijol, pa tudi krumplinom ali sladkoj repici se poda. (Dale).

Sresko-kmetijska ino šolsko vrtnarska razstava v Soboti.

V ponedlek, dne 22. okt. t. l. že v rani vöraj so začnoli prihajati marljivi gorički kmetje i so se zbirali v vékši i ménši trumaj pred sokolskim domom v Soboti.

Nekaj minut po devetaj vöri je narodni poslanec g. Benko odpro sresko kmetijsko razstavo za srez Sobota. V prelepom govori je g. ing.

Spominski den na kapucina Marka od Aviana.

Gda so Turki l. 1683. napadali Beč, je poslao tedaršnji papa kapucina Marka od Aviana za duhovnika proti Osmanom. Sküпно s kardinalom je vršo kapucinec Marko junaška dela ob časi zasedanja mesta. Pred velkov bitkov je obdržao svečano mešo pred celov kršćanskov vojskov. Ministrirao njemi je sam Ivan Sobieski. Ešče za časa pokojnoga kanclera Dolfussa je bio ustanovljen posebni odbor, ki je skübo, da se proslavi te spominski den. Tüdi letos je bio proslavljen. Obdržana je bila meša v kapucinskoj cerkvi, gde ma Marko svoj spomenik. Gučali so: kardinal Innitzer i predsednik Avstrije Miklas. Obdržana je bila tudi akademija, na šteroj je gučao podkancler Starhemberg.

Junaštvo duhovnika na gorečoj ladji Mavro Castle.

Na engleškom parobrodi „Mavro Castle“, šteri je nedavno zgoro blüzi ameriške obale, je bio tüdi katoliški duhovnik O. Egan iz New Yorka. Gda je plamen obkolo celo ladjo, je on nepretrogoma spovedavao i davao odvezo potnikom, šteri so se zbirali okoli njega. O. Egan je bio med zadnjimi, šteri so zapüstili gorečo ladjo. Njegovo junaštvo posebno hvalijo ameriške novine.

Anekdota od kralja Alberta.

Belgijski krao Albert je že duge mesece mrtev, pa ešče izda krožijo od njega zanimive anekdote, štere nam dokažüjajo, kak prilüblen je bio.

Krao Albert se je rad vozo z biciklinom na sprehod. Eden den se je pelao v okolico Brüslija. Po istoj poti se je vozilo več flamskih delavcov. Gda so zagledali samotnoga košesara, ga je eden pitao.

„Gde si pa dobo tak lepi biciklin?“

Krao njemi je odgovorio, ka si ga je küpo od svojih prihrankov.

„Moraš meti pa dobro slüžbo, ka lahko telko prihraniš“, je pravo delavec.

„Hvala za pitanje, zavolo plače se pa resan ne morem pritožavati.“ je odgovoro krao.

„Ali zaslüžiš več kak 1000 frankov na mesec?“

„Preci več!“

„Gde pa delaš, da te tak dobro plačajo?“

„Toga ti pa ne povem, ar bi potom šo i bi me šče s slüžbe spravo“, je pravo krao i se odpelao mimo delavcov, šteri so ga ne ne spoznali.

Pošta.

Ratnik Anton, Vančaves 41. Zakon od zaščite kmeta najdetje v Novinaj. **Martinec A. Rankovci 22.** Gda se list razširi, te

bo mogoče nekaj dobiti, prle ne. Zakon do- loči, kakšo izobrazbo more meti urednik. **Hozjan Ana, Martinetse, Francija.** Peneze sprejeli. Duga je bilo na letos 140 Din. Na koj je višek poslani? **Balažic Ignac, a Gerzat, Francija.** 59 Din sprejeli. Duga je ešče 13 Din. **Balažic Marija, Geay, Francija.** Sprejeli smo 29 Din 50 p. Duga je ešče 10 Din 50 p. **Čör Štefan, Les Baius, Creuse, Francija.** Peneze sprejeli. Hvala za pozdrav! Duga je ešče 20 Din, ar je naročnina za Novine, Marijin list letno 100 Din. Kalendar do- bite. **Tanacek Franc, Vadarci.** Letošnja naročnina za vse tri liste plačana. Bog plačaj za trüd. **Nemec Jožef i žena La Villette, Francija.** S kalendarom vred ste ešče dužni 33 Din. **Mihalič Vera, Airvault, Francija.** Kakši molitvenik Vam naj pošlemo? **Miholič Jožef, Šülinci.** Na letos i lani si vse plačao. Belec i Šimon tüdi mata plačano naročnino iz penez, štere si poslao. Tvojih listov ne računamo. Na prišestno leto maš naprej plačano 74 Din. Marijin list i Ograček smo ti pa tak poslali. **Ranko Marija, Petanjci.** Pisarniško moč bomo potrebovali, gda vse delo vred postavimo. **Horvat Marija kod Kovačiča Zagreb:** Višek od sv. meš med siromake razdelili.

PREKOSNICE.

Paroven somar. Somar je ednok zaišeo med dva navila otave. Bio je strašno lačen in je v svojoj parovnosti nej jo niti z ednoga niti z drugoga navila. Mislo je: „Če bom jo s toga, mi ostane ov, če pa z ovoga, pa mi ostane te.“ Tak je siromak zgino od same parovnosti med senom.

Cene.

Pšenica 115-130 Din, kukorica 60-70 Din. meter v Novom Sadi na borzi. V Ljubljani pšenica 160-162 50, kukorica stara za mleti 147 50-150, letošnja 107 50-117 Din. meter, če je süšena.

Senja meseca novembra:

5. v Beltincih i v Soboti, 6. pri Sv. Križi, 10. v Puconcih, 11. v Draškovci, 15. v G. Radgoni, 16. v Bogojini, 25. v Čakovci, 28. v Prosenakovci, 30. pri Gradi, v Veržeji i v Kotoribi

K odaji je hiša v Turnišči

št. 58 z vsem orodjom i zraven pripadajočim ogradam. Več se poizve pri **KÜCKO ŠTEFANI v Turnišči št. 7.**

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkolančneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-23

Dvorba pri betežniki.

Betežnikova hrana ne sme biti mastna. Mast, štera se včasih nabere na župi, trbej dol pobrati. Od perutnine naj dobi betežnik samo belo meso, tamnejše je bole žmetno prebavljivo. Vendar vala pri naših lüdeh tmično meso za boljše kak belo, ka je pa ne istina. Pri žmetno betežnih lüdeh, šteri nesmejo vživati zelenjave v navadnoj obliki, moremo pač skrbeti, da dobi betežnik tiste hranilne snovi v kakšoj drugoj ležejše prebavljivoj obliki. Najenostavnejši način je kühati vso zelenjavo v župi. Gda je župa kühana, se zelenjava pretlači skoz cedilo. Od zelenjave je tak ne ostalo nikaj drugoga, kak gosta župa i pa vlakna, štera se vržejo vkraj. Takša župa se lahko da čista ali pa zakühamo v njo jajce ali drobne rezance. V župi lahko kühamo sledeče zelenjave: petržeo, parađajs, mrkevco ali samo zvünešnji deo (srednji deo, stržen diši preveč po divjem pa se more zato odstraniti), grajšček, cve- tača ali karfijol, listi zelne glave, falajček žute kolerabe i mali lük. Takša župa je jako tečna i hranilna, betežnikov želodec se je ne vteršo, čeravno je dobo vse potrebne snovi. Beležniki trbe že naprej zbüditü tek stem, ka njemi pripovedavlemo, ka böde dnes jo nekaj posebnoga, ka je ešče ne jo. Že miseo, ka bo dnes

Zidanšek, odposlanec kraljevske ban- ske uprave v Ljubljani razložo pomen razstave. Pri toj priliki se je spomno z našega pokojnoga kralja Aleksandra I. i pozvao vse navzoče kmetovalce i razstavelence, da bomo teštament našega kralja najbolje spunili s tem, če bomo z vsemi silami i složno delali za procvit i napredek našega trpečega kmeta i njegovi z žüli pridelanih pridelkov.

Že prvi pogled na prestrano dvo- rano je prevzeo gledalce z veseljom pa zednim z globokov žalostjov. V sredini dvorane je približno dva metra visiko bio pritrjeni napis „Bog živi našega kmeta“. Te napis je sestavo g. Faflik, hotelir v Soboti na 4 metre dugo i 75 cm šörko blanjo iz žutih i rdečih jabok. Pod tem napisom v ozadji na odri je bio postavljeni z čar- nim pantlikom prevlečen kep našega pokojnoga kralja Aleksandra I. z na- pisom: „Čuvajte Jugoslavijo!“ V ozadji nad napisom „Bog živi našega kmeta“ pa so se vidle gore z lepov cervicov, ar je ta itak najbolje prilüblen- na našemi dobromi, poštenomi i trpe- pečemi kmeti.

Na razstavi so bile zastopane vse panoge našega gospodarstva i to v tak velkoj meri, ka je velka dvorana s stranskimi prostori prenapunjena bila. Razstava sama je bila razdelje- na na več oddelkov i te oddelke si bomo pogledali po vrsti. Šolsko vrt- narska razstava že na prvi pogled

pokaže nevtrüdlivo delo našega vüči- telstva v sobočkom srezi i mladine štera je izročena njemi v vzgojo.

Po napisaj na razstavljenih pred- metaj je razvidno, da nega šole v so- bočkom srezi, ka ne bi bila zastopa- na na razstavi.

Pododdelki te razstave zavzema- jo: domače sadje vseh vrst, zelenja- ve, semena, vkühano sadje i zelenja- ve, kompote, lekvare, likere, razne brezalkoholne soke. Sadna drevja v razvoji od semena do zgojene krone. Posajeno drevo s kolkom, sadni ško- dlivci i zatiranje istih v naravi i kepaj.

Po vnožini razstavljenih predme- tov sta prednjačilo brata Titan. Poseb- no pa mlajši g. šol. upravitelj v Pu- concih. Njegova sküpnina obsega: Razvoj jablan v šestih sortaj, plava akacija ceplena navadno, breskve v obliki U kardona, velika muza, štera posebno zbüja pozornost. Dale zrele jagode, asparagos, glicinije, škodlivci sadnoga drevja v naravi i na kepi. Slika najlepše vrtnete čite (lope) i vsa vrtnarska šker, štera pride v poštev v dobro vremenom ogračkai.

Vse to i ešče dosta neopisano- ga je požrtvovalno delo našega vüči- telstva, za štero ne bode dobilo dru- goga plačila, kak lübezen i poštvava- nje naše mladine i dobrega kmetsko- ga lüdstva v Slovenskoj krajini i vü- pamo, ka je to tüdi najsrčnejša žela vsega vüčitelstva. (Dale.)